

ДО СТАНДАРТИЗАЦІЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОПІКИ ХВОРИМ З ІХС ЧЕРЕЗ ПРОТОКОЛИ ПРОВІЗОРА (ФАРМАЦЕВТА)

Зупанець І. А., Сахарова Т. С., Безугла Н. П.

Кафедра клінічної фармакології та клінічної фармації

Національного фармацевтичного університету, м. Харків, Україна

clinpharm@nuph.edu.ua

Вступ. Серед відвідувачів аптеки окремої уваги заслуговують хворі з ішемічною хворобою серця (зокрема, стенокардією), які звертаються для придбання як рецептурних, так і безрецептурних ліків. Переважна більшість хворих керуються призначеннями лікаря, але є й такі, що звертаються за симптоматичною терапією (усунення таких симптомів, як біль за грудиною, задишка та ін. після фізичного навантаження та емоційного напруження). Дії провізора в таких випадках утруднюються через мультисимптомність захворювання, яке часто маскується під інші нездужання.

Мета дослідження. Обґрунтування доцільності розробки та впровадження у аптечну практику протоколів надання фармацевтичної опіки хворим зі стенокардією, як стандарту професійної діяльності провізора.

Методи дослідження. На сьогодні в світовій системі охорони здоров'я стратегічним напрямком боротьби з серцево-судинними захворюваннями (ССЗ) визначено профілактичне спрямування заходів не лише медичної, але й фармацевтичної допомоги. Такий підхід обґрунтований новою парадигмою ВООЗ «Фокус на пацієнта» – проведення профілактики та якісного лікування через забезпечення доступу хворих до сучасних технологій медицини та лікарських засобів (ЛЗ) із залученням працівників практичної фармації. Серед першочергових умов надання якісної фармацевтичної опіки стає необхідністю її стандартизація за алгоритмізованими підходами. Таким стандартом має бути Протокол провізора (фармацевта) при відпуску за рецептом лікарських засобів для лікування осіб з ІХС (стенокардія). Такий протокол визначає коло професійних компетенцій провізора та послідовність його дій у разі звернення

до аптеки пацієнта за рецептурним або безрецептурним ЛЗ. Основою протоколу є розділ з інформаційно-просвітньої діяльності провізора серед населення, спрямований на здійснення первинної та вторинної профілактики в межах рекомендації ВООЗ, відповідних європейських та національних керівництв. Первинна профілактика ССЗ в умовах аптеки стосується осіб з факторами ризику розвитку ІХС і передбачає втілення в широкий загальний рекомендацій ВООЗ «Сім кроків до здорового серця»; для осіб з високим ризиком розвитку ССЗ – їх скеровування до лікаря за наявності «загрозливих» симптомів. Вторинна профілактика стосується відвідувачів, які вже отримують лікування, про необхідність безперервного лікування, можливих наслідків відмови від лікування (розвиток ускладнень), щодо недопущення самолікування ССЗ, постійну роботу зі сприяння підвищенню прихильності до лікування (комплаєнсу). В межах вторинної профілактики провізор реалізує спеціальні знання з клінічної фармації щодо особливостей прийому ЛЗ, правил їх зберігання, термінів лікування, порядку дій у випадку розвитку побічних реакцій, застереження при застосуванні ЛЗ, а саме, результат можливої взаємодії з іншими ЛЗ, алкоголем, їжею та ін.

Висновки. Сучасний стан реформування системи охорони здоров'я в Україні передбачає впровадження стандартизованого підходу до фармацевтичної допомоги, що є особливо актуальним у разі соціально значущих захворювань. Затвердження відповідних стандартів фармацевтичної опіки при відпуску за рецептом лікарських засобів для лікування осіб з ІХС (стенокардія) є інструментом удосконалення урядової програми «Доступні ліки» щодо забезпечення хворих на ССЗ ліками, вартість яких підлягає повному або частковому відшкодуванню державою.

Перелік літератури:

1. Доказовий огляд DUODECIM 06863. Reduced or modified dietary fat for preventing cardiovascular disease. Дата оновлення: 2015-09-09. Рівень доказовості: В.

2. Настанова00080. Ішемічна хвороба серця.
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/2992>.
3. Постанова КМУ від 17.03.2017 р. № 152 «Про забезпечення доступності лікарських засобів». URL: <http://liky.gov.ua/#portf>.
4. Симптоми та синдроми в практичній фармації. Принципи терапії: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / І.А. Зупанець, С.Б. Попов, Ю.С. Рудик та ін.; за ред. І.А. Зупанця, В.П. Черних. – Харків: Золоті сторінки, 2018. –116 с.
5. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги (УКПМД) «Стабільна ішемічна хвороба серця», 2016. https://dec.gov.ua/wp-content/uploads/images/dodatki/2016_152_IHS/2016_152_YKPMO_IHS.pdf.